

Üvöltés

Részlet

Allen Ginsberg

(Carl Solomonnak)

I.

Láttam nemzedékem örültség-pusztította legjobbjját
hisztérikus meztelenségben éhenhalni,
hajnaltájt vonszolták magukat a néger utcákon
haragos injekcióstűt kutatva,
angyalfejű ürgék, égnek az éjszaka gépezetében rejlő csillagos dinamó
ösi, mennyei bekötése miatt,
akik szegénység és rongyok és beesett szemű peckesen ülők
füstölve a városok tetején úszó félkomfortos lakások
természetfölötti sötétjében jazzről elmélkedve,
akik lemeztelenítették agyvelejiüket a Mennynek a babilóniai Isten alatt
és kivilágított mohamedán angyalokat láttak támolynni
a bérházak tetőin
akik sugárzó-hűvös szemmel lógták át az egyetemet, Arkansast és
Blake-könnyűségű tragédiákat kalluctnálva a háború tudói között,
akiket kipenderítettek az akadémiákról, mert dilis & trágár ódákat
közöltek a koponya ablakaiban,
akik borotvátlan szobákban sunyítottak alsónadrágban,
papirkosárban égetve pénzüket a falon keresztül hallgatva
a Réműlet hangját
akiket elkaptak közérdekű szakállukban, amint Laredón keresztül
egy övnyi marihuánával igyekeztek New York felé,
akik tüzet nyeltek festék-szállodákban vagy terpentint ittak
a Paradise Alley-n — halál — vagy tisztítóúzben forgatták
testüket éjszakánként

almokkal, mérgekkel, sétáló lidércnyomással, alkohollal,
 véget nem érő bállal és hímveszővel,
 az agyban megborsózó felhők és villámok hasonlíthatatlan szakutcáival
 amint Kanada és Paterson sarkai felé szökkenve
 bevilágítják az Idő mozdulatlan világát közöttük,
 táncteremek indián töménységei, udvarvégi lombok temetőhajnalai,
 bor részegség a tetők fölött kirakatok kerületei
 autós szerelmi kirándulás neon Hunyorgó villanyrendőrök
 nap hold és fák rezgései Brooklyn dübörgő téli alkonyataiban
 — hamutartó őrzöngésekkel s az elme kedves, királyi fényeivel,
 akik benzedrinnel láncolták magukat a földalatti végtelen útjaira
 Battery-től szent Bronzra míg a kerekek és gyerekek zaja leszállította
 őket reszketve, összetört szájjal, fényességétől megfosztott,
 csapzott, elhagyott agyvelővel az Allatkert komor fényében,
 akik Bickford tengeralattjáró fényeibe sülyedtek, kisodrótak és az
 állott sör mellett ültek egész délután Fugazznál, az élet napjának
 hasadását hallgatták a hidrogén automata zenegépén,
 akik szakadatlanul beszéltek hetven órán keresztül
 parktól a kéglig, bárig, Belleveu-ig, múzeumig, a Brooklyn-hídig,
 plátói beszélgetők Láthatatlan Légtója, buktatókról, tűzlépcsőkről,
 az Empire State-ről, a holdról leugrálva,
 dumálva sikoltva okádva, tényeket, emlékeket, anekdotákat,
 klassz látványokat, háborúk, kórházak, börtönök rettegését suttozva,
 teljes intellektusok öklendeztek hét nap és hét éjjel
 ragyogó szemmel — gyöngyök a disznók elé —
 akik eltűntek a semmibe (Zen New Jersey) kétértelmű képeslapok
 (Atlantic City városháza) nyomát hagyva maguk után,
 keleti hideg verítéket, tangeri csontörlést, kínai fejjörcsöket szenvedve
 az elvonókúrán Newark kietlen intézeti szobájában,
 akik vándoroltak körbe-körbe éjjélkor a pályaudvaron, fejüket törve
 hova mehetnének és mentek megtört szívek nem maradtak utánuk,
 akik cigarettára gyűjtottak marhavagonokban vagonokban vagonokban
 zötyögve havas mezők közt elhagyatott farmok felé nagyapó-éjszakában,
 akik Plotinosz, Poet, Aranyszájú Szent Jánost tanulmányozták
 meg kabbalát és telepátiát mivel a Kozmosz ösztönösen vibrált
 lábuk alatt Kansasban,
 akik vágyakoztak Idaho utcáin látomásbeli indián angyalokat keresve
 akik valóban látomásbeli indián angyalok voltak,
 akik azt gondolták, hogy csupán bolondok midőn Baltimore
 természetfölötti extázisban izzott,
 akik autóba ugrottak az Oklahomai Kínáival a télközepe éjjeltáji
 kisvárosi utcalámpás eső elől,
 akik éhesen és egyedül csavarogtak Houstonban, jazzt, levest vagy lotyót
 keresve és követték a ragyogó spanyolt, aki Amerikáról és az
 Örökkévalóságról beszélgetett — reménytelen feladat —
 s ezért Afrikába hajózott,
 akik Mexikó vulkánjaiba tántek el, csak a cowboy-nadrágok árnyékát
 hagyták maguk után meg Csikágó kandallójába szórt versek
 láváját-hamuját,
 akik ismét felbukkantak a Nyugati Parton, szakállasan rövid nadrágban
 nyomozva az FBI után nagy pacifista szemekkel igaztalan barnabőrűek
 érthetetlen röplapokat terjesztve,
 akik cigarettával lyukat égettek karjukba tiltakozásul a kapitalizmus
 narkotikus dohánygóze ellen,

akik szuperkommunista brosurákat osztogattak az Union Square-n,
zokogva, vetkőzödve, míg Los Alamos szirénái túlvonították őket
és a Fal mentén futott a nyöszörgés
és a Staten Island-i rév is vinnyogott,
akik sirva beverték a dilit fehér tornatermekben meztelenül
és remegve a többi csontvázak gépezete előtt,
akik megharapták a detektívek nyakát és visítottak örömben
a riadóautókban, mert nem követtek el bűnt a saját vadul fortyogó
pederasztiájukon és ittasságukon kívül,

---

akik hatalmas, szennyes filmekben eszméletüket veszítették,
álmukban helyet cseréltek, fölébredtek hirtelen Manhattanban
mélyföldszinteken kaparták össze magukat szívtelen tokajitól
másnaposan — a Harmadik Avenue rémségei vasból való álmok &
bebotorkáltak a munkaközvetítőbe,
akik egész éjjel gyalogoltak vérrel teli cipőben a hóhányásos dokkokban
várva míg az East Riveren megnyílik egy ajtó tele gőzforrással
és ópiummal,
akik nagy öngyilkossági drámákat alkottak a Hudson lakóház-szikipartjain
a hold háborús-kék fényzórója alatt & babérral koszorúztassék fejük
a feledésben,
akik a képzelet birkapörköltjét ették vagy a Boweri folyóinak sáros
fenekén emésztették a rákot,
akik sírtak az utcák románcán, kiskocsik tele hagymával
és ócska muzsikával,
akik dobozokban ültek a híd alatt lélegezve a sötétben
és fölemelkedtek hogy csembalót építsenek elméjük padlásán,
akik a Harlem hatodik emeletén köhögtek láng-koronázottan
a tuberkulotikus ég alatt a teológia narancsládjával körülvéve,
akik egész éjjel firkáltak ringatózva emelkedett költeményeket
melyek reggelre zagyvasággá váltak,
akik fölbomló állatokat főztek, tudó szív láb fark, céklalevest & tortillát
a tiszta növényevő birodalomról álmodozva,
akik hússzállító kocsik alá vetették magukat tojást keresgélve,
akik ledobták órájukat a tetőről, hogy az Időn kívül az Örökkévalóságra
szavazzanak & ébresztőórák hullottak fejükre a következő évtizedben,
akik háromszor egymásután fölvtágták ereiket sikertelenül, abbahagyták
és régiségüzletet kényszerültek nyitni
mikor már azt hitték, hogy öregek és sírtak,
akik élve égtek el ártatlan flanelruháikban a Madison Avenuen
ólomsúlyú versek robbanásai közt & a divat acélregimentjeinek
csörgése közt & a hirdetésipar tündéreinek sikolyai közt & sötét
intelligens szerkesztők mustárgázában vagy az Abszolút Valóság
részeg taxijai gázoltak keresztül rajtuk,
akik leugrottak a Brooklyn-hídról ez valóban megtörtént és elsétáltak
ismeretlenül és elfeledve a kínai negyed kísérteties homályába
leves, szűk, átjárók & tűzoltókocsik, mégcsak ingyen sört se kaptak,
akik ablakukban áriáztak kétségbeesésükben, kiestek a földalatti ablakán,
beugrottak a mocskos csatornába, nэгerekre ugrottak
sírtak egész utcahosszat, törött borosüvegeken táncot roptak,
nosztalgikus európai német (1930-as) jazzlemezeket törtek össze,
föhajtották whiskeyjüket és nyöszörögve okádtak a véres toaletbe
nyögés fülükben és óriási gőzsípok fűltye,
akik a múlt múltain gurigáztak egymás versenyautó-Golgota, fegyház-magány
vagy Birmingham jazz-megtestesülés vártáján,

akik hetvenkét óra hosszat hajtottak árkon-bokron át
 megtudni, vajon nekem volt-e látomásom, neked volt-e látomásod,
 neki volt-e látomása az Örökkévalóságról,
 akik Denverbe utaztak, meghaltak Denverben, visszajöttek Denverbe
 mindhiába vártak, örködtek Denver fölött, tanakodtak és faképnél
 hagyták őket Denverben, végül elmentek, hogy kitalálják az Időt
 & most Denver ehagyottat hősei nélkül,
 akik térdrehulltak reménytelen katedrálisokban egymás üdvösségéért,
 fényéért, melleiért imádkozva míg a lélek egy pillanatra
 megvilágította hajzatát,
 akik keresztültörtek bebörtönzött elméjükön, aranyfejú, lehetetlen
 bűnözőkre várva szívükben a valóság varázsa akik
 édes-bús dalokat énekeltek az Alcatraznak,
 akik visszazonultak Mexikóba, hogy valami szokásnak hódoljanak
 vagy a Szikláshegységbe vagy a gyöngéd Buddhához vagy Tangerbe,
 a fiúkhöz, vagy a déli szigetekre, a fekete gözmozdonyhoz
 vagy Harvardra, Narcissushoz, Woodlawn-ba, a lánc-lánc-eszterláncba
 vagy a sírba,
 akik elmeállapotuk megvizsgálását követelték hipnotizálással
 vádolva a rádiót & otthagyták őket örültségükkel & kezükkel
 és akasztó esküdtszékkel,
 akik krumpisalátával hajigálták az egyetem dadátzumst fejtegető előadót
 és következőleg megjelentek a diliház gránitlépcsőin
 borotvált fejjel az öngyilkosság harlekin szavaival
 azonnali lobotómiát követelve,
 akik ehelyett az inzulin metrazol villanyozás hidroterápia pszichoterápia
 foglalkozási terápia asztalitenisz amnézia
 konkrét ürességeiben részesültek
 akik nem tréfás tiltakozásképp csupán egy szimbolikus pingponaszalt
 borítottak fel merevgörcsben pihenve átmenetileg,
 évekkel később visszatérve valóban kopaszon csak vérből való parókákban
 könnyeikkel és ujjjaikkal Kelet örült-városai kórtermeinek
 látható eszelős végítéletébe,
 Zarándok Állam Rockland és Greystone-jának bűzös folyosói
 a lélek visszhangjával alkudoznak, hintázva és hengergőzve
 a szeretet éjjeltáji magány-lóca birodalmaiban, álom az életről
 lidércnyomás kővévált testek, nehezek mint a hold,
 anyánk végtére'', az utolsó fantasztikus könyv kirepült az ablakon,
 az utolsó ajtó bezárult hajnali négykor, az utolsó telefonkagyló
 csattant a falon válaszul és az utolsó hónaposszoba minden mentális
 bútorárbáját kirámolták, sárga papírrózsa egy drót ruhaakasztón
 a szekrényben s még ez is csak képzetes, a hallucináció
 reménykedő darabkája, —
 jaj, Carl amíg nem vagy biztonságban én sem vagyok biztonságban
 s most valóban nyakig ülsz az Idő teljes, állati levesében, —
 s akik ezért rohantak a jeges utcákon át az ellipszis, logaritmskönyv,
 mérce & rezgőmozgás használata alkimiájának fényétől megszállottan,
 akik megtestesült réseket álmodtak a Térbe és Időbe
 egymással szembehelyezett képzetek útján és 2 vizuális képzet közt
 csapdába csalták a lélek arkangyalát és összetett igéket képeztek
 és az öntudat kötőjelét és főnevét egybeforrasztották
 a Pater Omnipotens Aeterna Deus jelenlétének érkezésétől megriadva,
 hogy újraalkossák a szegényes emberi próza mondattanát és mértékét
 és intelligensen, szólanul, szeggyentől remegve álljanak előtted
 eltaszítottan, de megvállva a lelket, hogy alkalmazkodjanak

a gondolat üteméhez meztelen és határtalan fejében,
eszels kódorgás és angyali ritmus az Időben, ismeretlenül,
de elmondva ami még elmondható a túlvilág dolgairól,
és föltámadtak újra megtestesülve a jazz kísérteties öltözetében,
a zenekar aranyszarv árnyékában s Amerika meztelen lelkének
szenvadását a szeretetért olyan Eli, Eli Lamma Szabaktani szakszofon
kiáltásba fújták, mely megborzongatta a városokat az utolsó rádióig,
az élet versének saját testükből kimetszett ezerévig ehető szívével.

Vitéz György fordítása

„Haragos injekcióstű...” (looking for an angry fix) —
célzás kábítószerre, morfiúm vagy benzedrin.
Bettery és Bronx — a manhattani földalatti déli ill. északi végállomása.
Bickford és Fugazzi — New York-i mulatóhelyek, bárók.
hidrogén zenegép... (hydrogen jukebox) — célzás a H-bombára.
Bellevue — New York-i közkórház
„tangeri csontörlés” — Tanger 1969-ig nemzetközi szabad város, az abszolút szabadság és
ugyanakkor titokzatos élmények szimbóluma a beatnik költészetben.
Los Alamos — amerikai atomkísérleti telep.
„a Fal” — célzás a Sirató-falra, azójáték a Wall-Streetre.
Staten Island — sziget Manhattanal szemben.
Célzás a sorozóbiztonságokra.
Bowery folyó — Bowery New York csavargónegyede, utcák.
Madison Avenue — a hirdetési ügynökségek utcája.
„hirdetésiipar tündéré!” — faery — jelentése csodatevő tündér, argot-ban homoszexuális,
Birmingham — valószínűleg célzás az alabamai Birminghamre és az ott nevelkedett jazz-
zenészekre.
Denver — Colorado állam fővárosa, az amerikai beatnikék találkozóhelye és egyik szel-
lemi központja. Itt az emberi kapcsolatok korlátozottságának szimbóluma.
Alcatraz — szigetbörtön a San Francisco-öbölben.
lobotómia — schizofrenia gyógymódja, agyműtét (homlokdebeny leválasztása), néha
haszná
insulin és metrazol — elmebetegségek sokk-kezelésénél használatos gyógyszerek.
Kelet örült-városad — Amerika keleti partjának városai.
Zarándok Állam — Pilgrim State — Massachusetts állama.
Rockland és Greystone — elmegyógyintézetek.
„anyánk végtére ””””” — az angol eredetiben is töredékes, homályos részlet.
Pater Omnipotens Aeterna Deus — mindenható örök Atyaisten.